

Jezdec a chovatel sportovních koní (kód: 41-016-H)

Autorizující orgán:	Ministerstvo zemědělství
Skupina oborů:	Zemědělství a lesnictví (kód: 41)
Týká se povolání:	Chovatel a jezdec koní
Kvalifikační úroveň NSK - EQF:	3

Odborná způsobilost

Název	Úroveň
Zápis a vedení chovatelské a jiné evidence v souladu s legislativou	3
Posuzování vlastností koní	3
Podestýlání, čištění a údržba stájí, výběhů a ohrad pro koně, ošetřování a čištění koní	3
Krmení koní přiměřenou technikou	3
Napájení, dokrmování a pasení koní	3
Péče o zdraví a pohodu (welfare) koní	3
Příprava sportovních koní pod sedlem nebo v tahu	3
Péče o plemenné klisny a plemenné hřebce, hříbata a mladé koně	3
Údržba, ošetřování a drobné opravy výstroje koně	3
Přeprava koní	3
Pomoc při podkování a korekturách kopyt	3

Platnost standardu

Standard je platný od: 09.02.2009 do: 04.07.2016

Kritéria a způsoby hodnocení

Zápis a vedení chovatelské a jiné evidence v souladu s legislativou

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Popsat organizaci chovu a sportu v ČR	Slovní vyjádření ústní
b) Vysvětlit obsah průkazu původu koně a stanovit, kdo provádí evidenci dostihových koní, sportovních koní a vede plemenné knihy na území ČR	Slovní vyjádření ústní
c) Vnést příslušné záznamy do chovatelské a sportovní evidence	Písemně
d) Zapsat zadané údaje do evidence o plemenářské a sportovní práci	Písemně

Je třeba splnit všechna kritéria.

Posuzování vlastností koní

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Popsat základní anatomii, morfologii a fyziologii – popsat kostru, hlavní skupiny svalů, tělesnou stavbu a těžiště, postoje končetin	Slovní vyjádření ústní nebo písemné a praktická ukázka
b) Předvést měření a vážení koní, vyhodnotit růst a vývin koně v dané kategorii od hříběte až do dospělosti	Slovní vyjádření ústní a písemné a praktické předvedení
c) Popsat ideální vývin a stavbu těla s ohledem na budoucí užití koně a vývin a stavbu těla v jednotlivých etapách života koní	Slovní vyjádření ústní a písemné
d) Popsat mechaniku pohybu, postoje končetin, vyhodnotit jednotlivé chody, dopad postoje na celkové zatížení pohybového aparátu při zátěži a jeho dalším výcviku a užití koně	Slovní vyjádření ústní a písemné

Je třeba splnit všechna kritéria.

Podestýlání, čištění a údržba stájí, výběhů a ohrad pro koně, ošetřování a čištění koní

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Posoudit stav ustájení a mikroklíma ve stáji	Praktické předvedení a slovní vyjádření ústní
b) Vysvětlit zásady BOZP v chovu koní a přístup ke koni	Slovní vyjádření ústní a praktické předvedení
c) Posoudit stav výběhů a zvolit postup pro sanaci a péči o pastviny a provést dezinfekci ustájení	Praktické předvedení a slovní vyjádření ústní
d) Vyčistit, podestlat a připravit ustájení pro koně	Praktické předvedení
e) Zhodnotit celkový stav koně a jeho čistotu	Slovní vyjádření ústní a praktické předvedení (vizuální kontrola)
f) Vyčistit, případně umýt, ostříhat, zadekovat, zabandážovat koně s využitím vhodných pomůcek	Praktické předvedení
g) Předvést základní péči a ošetření kopyta	Praktické předvedení
h) Zkontrolovat funkčnost všech zařízení ve stáji, výběžích a ohradách, případně provést jejich opravu	Slovní vyjádření ústní a praktické předvedení

Je třeba splnit všechna kritéria.

Krmení koní přiměřenou technikou

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Charakterizovat trávicí ústrojí koně a fyziologii trávení, popsat význam a potřebu nejdůležitějších živin, minerálních látek a vitamínů	Písemný test
b) Rozpoznat základní druhy krmiv, posoudit jejich kvalitu, vhodnost a nezávadnost pro krmení jednotlivých plemen a kategorií koní	Praktické předvedení a slovní vyjádření ústní
c) Navrhnout vhodné způsoby uskladnění jednotlivých krmiv a možné úpravy krmiv, odhadnout hmotnost předložených krmiv	Praktické předvedení a slovní vyjádření ústní
d) Orientačně sestavit základní krmnou dávku pro zadanou kategorii koní v daném ročním období s ohledem na energetické potřeby jednotlivých plemen a kategorií koní	Písemně a slovní doplnění ústní
e) Stanovit denní krmný režim a připravit krmiva pro zadanou kategorii koní, podat vhodným způsobem připravená krmiva	Praktické předvedení a slovní vyjádření ústní

Je třeba splnit všechna kritéria.

Napájení, dokrmování a pasení koní

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Zajistit napájení koní na přiděleném pracovišti	Praktické předvedení a slovní vyjádření ústní
b) Podat vhodným způsobem připravená krmiva	Praktické předvedení
c) Vysvětlit význam pastvy v chovu koní, popsat zásady pastevního odchovu a různé systémy pastvy, předvést vybrané úkony	Slovní vyjádření ústní a praktické předvedení
d) Popsat péči o pastviny, jejich zakládání a ošetřování pastevních porostů	Slovní vyjádření ústní a praktické předvedení
e) Sestavit elektrický ohradníkový systém a napojit ho na síť, uvést další možnosti oplocení pastvin	Praktické předvedení
f) Dovést koně na pastvinu (do výběhu), posoudit jeho celkový stav a mechaniku pohybu, charakterizovat technická zařízení a vybavení na pastvinách	Praktické předvedení a slovní vyjádření ústní
g) Popsat způsoby pohybování ve výběžích, pastvinách, nebo práce jednotlivých kategorií koní a následně ovlivnění krmné dávky	Slovní vyjádření ústní a písemné

Je třeba splnit všechna kritéria.

Péče o zdraví a pohodu (welfare) koní

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Vysvětlit prevenci v péči o zdraví koní (mikroklima, trénink, krmivo, pravidelné odčervování, ochranné očkování)	Slovní vyjádření ústní
b) Posoudit zdravotní stav koně, popsat denní kontrolu zdraví koně	Praktické předvedení a slovní vyjádření ústní
c) Popsat základní nemoci a vady koní, rozpoznat příznaky onemocnění a změny v chování nemocného koně	Praktické předvedení a slovní vyjádření ústní
d) Změřit tělesnou teplotu, tepovou a dechovou frekvenci koně a zjištěné údaje vyhodnotit	Praktické předvedení a slovní vyjádření ústní
e) Popsat první pomoc při drobném i větším zranění	Praktické předvedení a slovní vyjádření ústní
f) Popsat poskytnutí první pomoci koni postiženému kolikovými bolestmi	Slovní vyjádření ústní
g) Charakterizovat další vady koní (zlozvyky, skryté vady apod.)	Slovní vyjádření ústní

Je třeba splnit všechna kritéria.

Příprava sportovních koní pod sedlem nebo v tahu

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Popsat jezdeckou výstroj a výstroj na koně, její údržbu a základní opravy	Praktické předvedení a slovní vyjádření ústní
b) Rozpoznat ochranné pomůcky pro koně a ochranné pomůcky pro jezdce a uvést jejich použití	Praktické předvedení a slovní vyjádření ústní
c) Předvést nácvik uzdění koně, popsat druhy udidel a jejich použití	Praktické předvedení
d) Popsat obecnou strukturu výcvikového procesu	Slovní vyjádření ústní a písemné
e) Popsat fyziologická pravidla zátěže, reakce a adaptace koně na zátěž	Slovní vyjádření ústní a písemné
f) Charakterizovat složení krmné dávky v období základního výcviku koně, nutriční a energetické požadavky s ohledem na tělesnou stavbu, psychiku a stupeň zátěže	Slovní vyjádření ústní a písemné
g) Charakterizovat hlavní a vedlejší komunikační a dorozumívací pomůcky mezi jezdcem a koněm	Slovní vyjádření ústní
h) Popsat postup výcviku a tréninku koně, sestavit výcvikový plán s ohledem na tělesnou stavbu a psychiku koně	Slovní vyjádření ústní a písemné
i) Popsat nohosled koně v základních chodech, ukázat předvádění a vodění zadaného koně na ruce	Náčrt a praktické předvedení, slovní vyjádření ústní
j) Předvést práci s koněm ze země, lonžování – lonžovací pomůcky a jejich použití a skok ve volnosti	Praktické předvedení a slovní vyjádření ústní
k) Předvést nácvik uzdění a obsedání koně	Praktické předvedení
l) Předvést základní drezuru, kavaletovou a skokovou řadu podle zkušebního řádu	Praktické předvedení a slovní vyjádření ústní
m) Ošetřit zadaného koně před a po práci	Praktické předvedení

Je třeba splnit všechna kritéria.

Péče o plemenné klisny a plemenné hřebce, hříbata a mladé koně

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Rozpoznat plemennou příslušnost zadaných koní a vysvětlit jejich využití	Slovní vyjádření ústní
b) Předvést zadané koně a posoudit jejich exteriér ve vztahu k dalšímu užití koně	Praktické předvedení a slovní vyjádření ústní
c) Rozpoznat příznaky říje a nevhodnější období k zapouštění, zacházení s plemennými klisnami ve sportu, faktory ovlivňující plodnost klisen	Praktické předvedení a slovní vyjádření ústní
d) Popsat a předvést ošetřování plemenných hřebců, zacházení s plemenným hřebcem ve sportu, faktory ovlivňující plodnost hřebců	Praktické předvedení a slovní vyjádření ústní
e) Charakterizovat přípravu hříbat pro jejich další využití, předvést hříbě na ruce v kroku a klusu a podle pravidel testačních odchoven	Praktické předvedení
f) Popsat základní profylaxi hříbat a mladých koní	Slovní vyjádření ústní

Je třeba splnit všechna kritéria.

Údržba, ošetřování a drobné opravy výstroje koně

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Popsat jednotlivé části výstroje koně (sedlo, uzdečku, postroj)	Praktické předvedení a slovní vyjádření ústní
b) Předvést péči a očištění jednotlivých částí výstroje	Praktické předvedení
c) Popsat opravu, případně předvést opravu drobné závady ve výstroji koně	Slovní vyjádření ústní, případně praktické předvedení
d) Ošetřit a uložit použité pomůcky k výcviku koní	Praktické předvedení

Je třeba alespoň jedno kritérium.

Přeprava koní

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Vysvětlit zásady pohybu koní po veřejných komunikacích podle platné legislativy	Slovní vyjádření ústní
b) Popsat přípravu koně před přepravou a předvést praktickou ukázkou z ní	Slovní vyjádření ústní a praktická ukáзка
c) Uvést příslušné doklady pro přepravu koní	Písemně

Je třeba splnit všechna kritéria.

Pomoc při podkování a korekturách kopyt

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Popsat a předvést různé způsoby fixace koní	Praktické předvedení a slovní vyjádření ústní
b) Popsat kopyto jako anatomický útvar	Náčrt a slovní vyjádření ústní
c) Asistovat při podkování koní a korekturách kopyt, uvést zásady a předvést správné držení končetin, zásady BOZP	Praktické předvedení a slovní vyjádření ústní
d) Vysvětlit význam podkování a popsat předloženou podkovu	Praktické předvedení a slovní vyjádření ústní

Je třeba splnit všechna kritéria.

Organizační a metodické pokyny

Pokyny k realizaci zkoušky

Autorizovaná osoba stanoví, které doklady musí uchazeč předložit, aby zkouška proběhla v souladu s platnými právními předpisy. Dále stanoví, které pomůcky uchazeč při zkoušce nesmí používat.

Před zahájením vlastního ověřování musí být uchazeč seznámen s pracovištěm a přiděleným koněm (pokud nemá ke zkoušce vlastního koně) a s požadavky bezpečnosti a ochrany zdraví při práci a požární ochrany (BOZP a PO).

Ověřování by mělo být pokud možno spojeno do navazujících činností vedoucích k ucelenému obrazu jezdce, který je schopen připravit koně pro jeho další užití.

Při demonstraci práce s koněm se z časových a bezpečnostních důvodů doporučuje použít zaučeného koně.

Při zadávání se doporučují např. tyto činnosti:

Předvést vyčištění a ošetření koně

Předvést vyčištění boxu, připravit a podat krmení, popsat a zkontrolovat napájení

Předvést koně na ruce, v klidu, v kroku a v klusu

Popsat exteriér, zhodnotit mechaniku pohybu v kroku a v klusu předváděného koně

Naužit koně a předvést lonžování např. s chambonem

Postavit drezurní obdélník, kavaletovou a postupovou řadu

Naužit a nasedlat koně, předvést základní drezurní úlohu, kavaletovou a skokovou postupovou řadu předepsanou zkušebními řády jednotlivých plemenných knih

Sestavit postroj, postrojít a zapřáhnout koně, vyjmenovat a popsat různé způsoby spřežení

Popsat příznaky říje a práci s říjící klisnou

Popsat péči o březí klisnu v práci

Popsat a předvést základní péči o koně po práci a péči o kopyta

Při plnění úkolů formou praktického předvedení je třeba přihlížet především k bezpečnému provádění všech úkonů, dodržování hygieny práce, jakož i ke kvalitě a časovému hledisku zvládnutí předváděných operací. Přitom je nutno posuzovat nejen dosažený výsledek, ale i samostatnost při rozhodování o nejvhodnějším postupu řešení zadaného úkolu podle daných podmínek pracoviště, kategorie a plemene určeného koně. Důraz je třeba klást na šetrnou manipulaci s koňmi podloženou dostatečnými odbornými vědomostmi a dovednostmi. Při práci s koňmi je třeba hodnotit přístup ke zvířatům a respektování požadavků welfare.

V drezúře se hodnotí zejména sed a pomůcky holení a rukou, vliv jezdce, ve skoku na parkuru rovnováha a styl jezdce. Jednotlivá kritéria se zaměřují na proces i výsledek. Vzhledem ke specifčnosti dílčí kvalifikace by bylo vhodné před vlastním zkoušením absolvovat na zkušebním pracovišti několikadenní stáž. Vzhledem k velkému rozsahu způsobilostí bude hodnocení rozděleno do více částí podle možností organizace.

Výsledné hodnocení

Zkoušení uchazeče provádí jeden zkoušející. Zkoušející hodnotí uchazeče zvlášť pro každou kompetenci do klasifikačního zápisu o zkoušce. Výsledné hodnocení pro danou kompetenci musí znít „vyhověl“ nebo „nevyhověl“ v závislosti na stanovení závaznosti resp. nezávaznosti jednotlivých kritérií u každé kompetence. Návrh na výsledné hodnocení zkoušky zní buď „vyhověl“, pokud zkoušený vyhověl pro všechny kompetence, nebo „nevyhověl“, pokud zkoušený pro některou kompetenci nevyhověl.

Počet zkoušejících

Zkouška probíhá před jednou autorizovanou osobou nebo před jedním autorizovaným zástupcem.

Požadavky na odbornou způsobilost autorizované osoby, resp. autorizovaného zástupce autorizované osoby

Autorizovaná osoba musí splňovat jednu z následujících variant požadavků:

Licence trenéra a střední vzdělání s maturitní zkouškou v chovatelském nebo jiném zemědělském nebo veterinárním oboru vzdělání a alespoň 5 let praxe ve funkci s odpovědností za chov koní nebo 5 let praxe v jezdeckví, z toho minimálně jeden rok v období posledních dvou let před podáním žádosti o autorizaci.

Licence trenéra a vyšší odborné vzdělání zemědělské nebo veterinární a alespoň 5 let praxe ve funkci s odpovědností za chov koní nebo 5 let praxe v jezdeckví, z toho minimálně jeden rok v období posledních dvou let před podáním žádosti o autorizaci.

Licence trenéra a vysokoškolské vzdělání zemědělské nebo veterinární a alespoň 5 let praxe ve funkci s odpovědností za chov koní nebo 5 let praxe v jezdeckví, z toho minimálně jeden rok v období posledních dvou let před podáním žádosti o autorizaci.

Licence trenéra a středoškolské nebo vysokoškolské vzdělání zemědělské nebo veterinární a alespoň 5 let praxe ve funkci učitele odborného výcviku nebo učitele praktického vyučování v oboru vzdělání, který se týká chovu koní a jezdeckví, z toho minimálně jeden rok v období posledních dvou let před podáním žádosti o autorizaci.

Licence trenéra a vysokoškolské vzdělání zemědělské nebo veterinární a alespoň 5 let praxe ve funkci učitele odborných předmětů v oboru vzdělání, který se týká chovu koní a jezdeckví, z toho minimálně jeden rok v období posledních dvou let před podáním žádosti o autorizaci.

Další požadavky:

- Autorizovaná osoba, která nemá odbornou kvalifikaci podle příslušných ustanovení zákona č. 563/2004 Sb., o pedagogických pracovnících a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů, nebo nemá odbornou kvalifikaci podle zákona č. 111/1998 Sb., o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších předpisů, nebo praxi v oblasti vzdělávání dospělých (včetně praxe z oblasti zkoušení), nebo nemá osvědčení o profesní kvalifikaci 75-001-T Lektor dalšího vzdělávání, musí být absolventem přípravy zaměřené zejména na praktickou aplikaci hlavy III a IV zákona č. 179/2006 Sb., o ověřování a uznávání výsledků dalšího vzdělávání a o změně některých zákonů (zákon o uznávání výsledků dalšího vzdělávání) a přípravu zaměřenou na vzdělávání a hodnocení dospělých s důrazem na psychologické aspekty zkoušení dospělých v rozsahu minimálně 12 hodin.
- Autorizovaná osoba musí mít základní dovednosti práce s počítačem a s internetem (stačí doložit čestným prohlášením).
- Autorizovaná osoba musí být schopna organizačně zajistit zkušební proces včetně vyhodnocení na PC, tisku jednotného osvědčení a zaslání s vyhodnocením elektronickou poštou (stačí doložit čestným prohlášením).

Žadatel o udělení autorizace prokazuje splnění požadavků na odbornou způsobilost předložením dokladu nebo souboru dokladů o získání odborné způsobilosti autorizujícím orgánem nebo jiným postupem stanoveným autorizujícím orgánem.

Nezbytné materiální a technické předpoklady pro provedení zkoušky

Pro zajištění zkoušky podle tohoto hodnotícího standardu je třeba mít k dispozici minimálně toto materiálně-technické zázemí:

Stáj

Krytá jezdecká hala s celoročním provozem pro přezkoušení jezdeckých schopností

Místnost pro písemnou část

Kompletní jezdecká výstroj (zajistí zkoušený)

Překážkový materiál pro předepsanou skokovou zkoušku

Drezurní obdélník 20 x 40 m

Výstroj koní

Potřebný počet koní (podle počtu uchazečů – 1 kůň maximálně pro dva uchazeče)

Ochranné pomůcky pro koně a jezdce, pomůcky k výcviku koní

Záznamové archy pro sledování a hodnocení postupu plnění úkolů

K žádosti o autorizaci žadatel přiloží seznam svého materiálně-technického vybavení pro účely zkoušky. Pokud žadatel bude při zkouškách využívat materiálně-technické vybavení jiné organizace, přiloží k žádosti o autorizaci smlouvu o jeho využívání nebo pronájmu, která bude uzavřena nejméně na dobu pěti let.

Doba přípravy na zkoušku

Celková doba přípravy na zkoušku (včetně případných časů, kdy se uchazeč připravuje během zkoušky) je 30 minut. Do doby přípravy na zkoušku se nezapočítává doba na seznámení uchazeče s pracovištěm, přiděleným koněm a s požadavky bezpečnosti a ochrany zdraví při práci a požární ochrany (BOZP a PO).

Doba pro vykonání zkoušky

Celková doba trvání vlastní zkoušky (bez času na přestávky a na přípravu) je 8 až 10 hodin (hodinou se rozumí 60 minut). Zkouška může být podle zadaných prací rozložena do více dnů.

Autoři standardu

Autoři hodnotícího standardu